

LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019-01-28

I. IŠORINIAI POKYČIAI

LHMT yra vienintelė oficiali šalyje patikimos hidrometeorologinės informacijos, reikalingos Lietuvos nacionalinėms reikmėms ir valstybės tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti mažinant neigiamą nepalankių hidrometeorologinių sąlygų poveikį aplinkai ir žmogui, teikėja, kuri valdo ir užtikrina hidrometeorologijos stočių tinklo funkcionalumą pagal Pasaulinės meteorologijos organizacijos standartus. Nuo praėjusių metų pradžios LHMT perėmė iš Aplinkos apsaugos agentūros jūrinius stebėjimus ir tapo atsakinga už jūrinius stebėjimus šalyje (mažesne apimtimi nei 2017 m.), taip praplėsdama LHMT valdomą hidrologinių stebėjimų tinklą.

Tęsiant 2017 m. pradėtus LHMT struktūrinius pertvarkymus, atsižvelgiant į tai, kad darbo užmokesčio asignavimai (įskaitant socialinio draudimo įmokas) sumažinti 407 tūkst. Eurų, 2018 m. kovo mėnesį buvo pakeista LHMT administracijos struktūra: pilnai automatizuotos 5 meteorologijos stotys, iš 12 skyrių suformuoti 4 skyriai, neliko 2 direktoriaus pavaduotojų etatų, dar sumažinti 52 pareigybių etatai.

Gavus finansavimą investiciniam projektui „Aviacinės meteorologijos centro telekomunikacinės infrastruktūros modernizavimas“, 2018 metų IV ketvirtį buvo atnaujinta Vilniaus aviacinės stoties kompiuterinio tinklo infrastruktūra. Įdiegta nauja įranga leidžia teikti kokybiškas, saugias ir keliamus reikalavimus atitinkančias meteorologines paslaugas tarptautinei oro navigacijai.

2018 m. rugsėjo 11–13 d. Viešoji įstaiga LST Sert atliko LHMT sertifikavimo auditą. Neatitikčių nustatyta nebuvo, išduotas naujas LST EN ISO 9001:2015 sertifikatas.

Turto bankui perėmus centralizuotai valdyti administracinius pastatus (Rudnios g., Vilniuje ir Taikos g., Klaipėdoje) padidėjo LHMT išlaidos.

2018-12-04 su APVA pasirašyta „Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.1.1-APVA-V-004-01-0007 „Hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų tinklo atnaujinimas“ (toliau – Projektas) sutartis. Projekto tikslas: stiprinti hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų, prognozavimo, modeliavimo, hidrometeorologinių ir informacijos apie klimatą paslaugų teikimo pajėgumus bei užtikrinti surinktos informacijos apsaugą su kitų šalių organizacijomis.

II. EFEKTO VERTINIMO KRITERIJŲ ĮGYVENDINIMAS

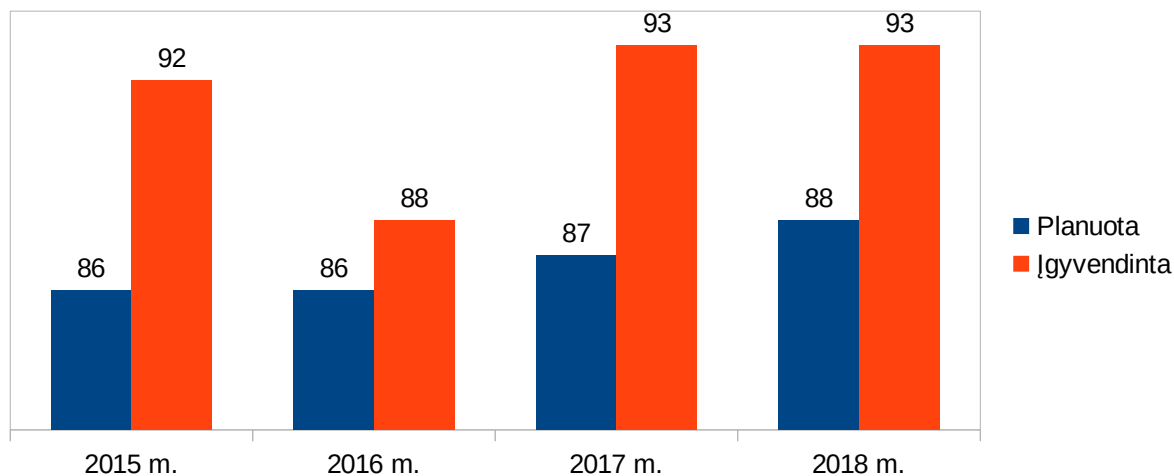
Aplinkos ministerijos 2-am strateginiam tikslui „Užtikrinti racionalų gamtos išteklių naudojimą ir tolesnį jų gausinimą, hidrometeorologinės informacijos teikimą“ įgyvendinti LHMT vykdė programą „Hidrometeorologiniai stebėjimai ir prognozės“ (02-36). Programos tikslas: aprūpinti visuomenę, valstybės institucijas ir ūkio subjektus patikima hidrometeorologine informacija bei prognozėmis, reikalingomis jų veiklai; užtikrinti patikimos hidrometeorologinės informacijos bei prognozių teikimą tarptautiniams mainams. Šio tikslo įgyvendinimą parodo 3 efekto kriterijai:

1. Vertinimo kriterijaus kodas E-02-04: Paspėjimų apie pavojingus meteorologinius reiškinius, išplitusius daugiau nei trečdalyje šalies teritorijos, pasitvirtinimas, proc. Planuota – 88 proc., įgyvendinta – 93 proc. (1 pav.)

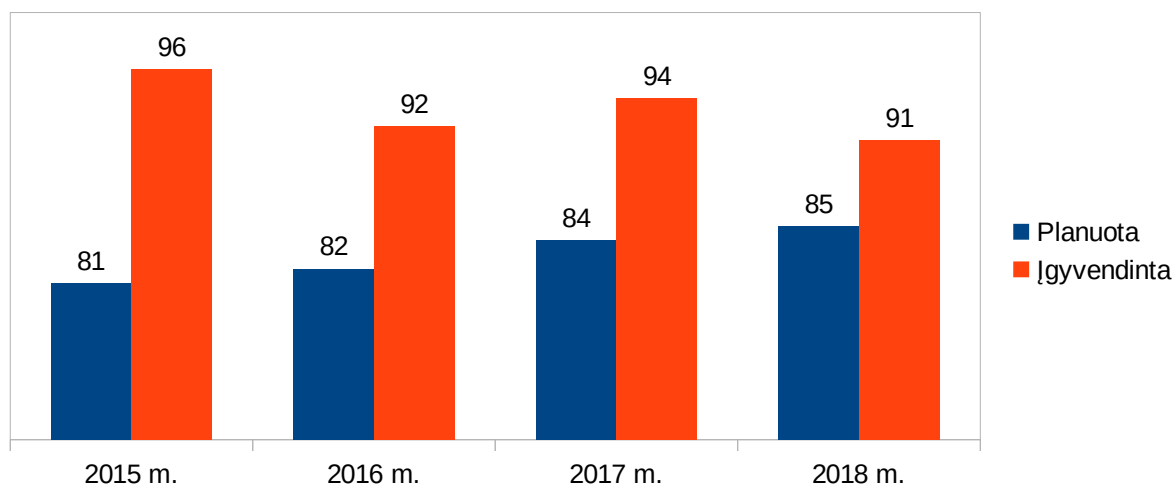
2. Vertinimo kriterijaus kodas E-02-05: Paspėjimų apie pavojingus jūrinius

hidrometeorologinius reiškinius pasitvirtinimas, proc. Planuota – 85 proc., įgyvendinta – 91 proc. (2 pav.)

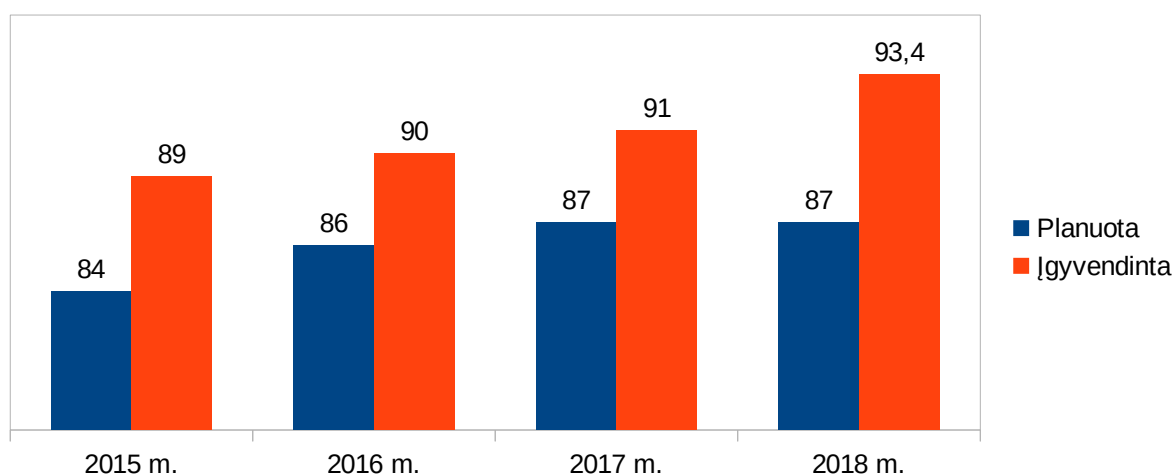
3. Vertinimo kriterijaus kodas E-02-06: Aerodromų prognozių pasitvirtinimas, proc. Planuota – 87 proc., įgyvendinta – 93,4 proc. (3 pav.)

1 pav. Perspėjimų apie pavojingus meteorologinius reiškinius, išplitusius daugiau nei trečdalyje šalies teritorijos, pasitvirtinimas, proc.

2 pav. Perspėjimų apie pavojingus jūrinius hidrometeorologinius reiškinius pasitvirtinimas, proc.

3 pav. Aerodromų prognozių pasitvirtinimas, proc.

LHMT veiklos prioritetai:

1. dalyvauti formuojant valstybės politiką hidrometeorologijos srityje;
2. užtikrinti išankstinių perspėjimų apie stichinius, katastrofinius ir kitus pavojingus hidrometeorologinius reiškinius rengimą ir teikimą;
3. užtikrinti Lietuvos Respublikos tarptautinių įsipareigojimų vykdymą hidrometeorologijos srityje.

2019 m. planuojama veiklos efektyvumo didinimo priemonė: Hidrometeorologinių stebėjimų tinklo atnaujinimas, siekiant padidinti stebėjimo duomenų tikslumą, jų perdavimo operatyvumą, sumažinti gedimų skaičių, užtikrinant tikslesnes ir patikimesnes prognozes ir perspėjimus apie ekstremalius hidrometeorologinius reiškinius.

LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBOS PRIE APLINKOS MINISTERIJOS 2018-ŪJŲ METŲ VEIKLOS PLANO ATASKAITA

Priemonės kodas	Priemonės pavadinimas	Įstaigos veiksmo pavadinimas	Proceso ir / ar indėlio vertinimo kriterijai, mato vienetai ir reikšmės	Atsakingi vykdytojai	Pasiektos kriterijų reikšmės	Pastabos (nevykdymo priežastys)
Hidrometeorologiniai stebėjimai ir prognozės, 02.36						
02.36.01.0 1.01	Modernizuoti hidrometeorologinių stebėjimų tinklą, diegti naujus hidrometeorologinių prognozių metodus, vykdyti hidrometeorologinės įrangos bei prietaisų patikrą (kalibravimą).	1. Užtikrinti hidrometeorologinių stebėjimų tinklo atnaujinimą. 2. Įsilaikyti hidrometeorologinių stebėjimų ir matavimų apimtį ir įvairovę. 3. Patenkinti valstybės institucijų, visuomenės poreikius rengiant ir teikiant prognozes.	1. Pradėta įgyvendinti Tarnybos struktūrinė pertvarka.	Visi padaliniai	Įvykdyta	2018-12-04 su APVA pasirašyta „Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 05.1.1-APVA-V-004-01-0007 „Hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų tinklo atnaujinimas“ sutartis. Vykdomos VP procedūros
			2. Pradėtas įgyvendinti 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos 5.1.1. uždavinio „Sumažinti dėl klimato kaitos atsirandančius nuostolius“ projektas „Hidrologinių ir meteorologinių stebėjimų tinklo atnaujinimas“: – įrengtos / atnaujintos meteorologinių stebėjimų stotys, skaičius – 18; – įrengtos / atnaujintos hidrologinių stebėjimų stotys, skaičius – 28; – įrengtos / atnaujintos žaibų išlydžių aptikimo sistemos įranga, skaičius – 3.	Visi padaliniai	0	
			3. Vykdytas Valstybinės aplinkos monitoringo programos uždavinių aplinkos oro būklės stebėjimų ir vandens būklės stebėjimų srityse 2018 m. įgyvendinimo planas, proc. – 90.	Visi padaliniai	Įvykdyta, 90	
			4. Vykdyti hidrometeorologiniai stebėjimai ir matavimai stotyse, vietų skaičius – 152.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 152	
			5. Teiktos 1–4 (3) parų prognozės Lietuvai, prognozių pasitvirtinimas proc. – 95.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 96	

		6. Sudaryti ir teikti perspėjimai apie pavojingus, stichinius ir katastrofinius meteorologinius reiškinius, numatytų reiškinių dalis nuo faktinių reiškinių proc. – 87.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 89
		7. Sudarytos ir teiktos hidrologinės prognozės apie stichinius ir katastrofinius hidrologinius reiškinius, prognozių pasitvirtinimas proc. – 78.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 79
		8. Parengtas ir išleistas 2017 m. Hidrologijos metraštis ir jo priedas „Matuoti debitai“, leidinių skaičius – 2.	Tyrimų ir plėtros sk.	Įvykdyta, 2
		9. Teikta informacija apie vandens telkinių ledo dangą Tarnybos internetinėje svetainėje, informacijos dažnis – 1 k. / 5 dienas.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta
		10. Teikta informacija apie drėgmės sąlygas Tarnybos internetinėje svetainėje, informacijos dažnis – 1 k. / 1 d.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta. Vegetacijos laikotarpiu parengti 87 pranešimai, 54 žemėlapiai
		11. Sudarytos ir teiktos Tarnybos internetinėje svetainėje biometeorologinės prognozės (ultravioletinės Saulės spinduliuotės indekso / juntamosios temperatūros), prognozių skaičius – 183 / 275.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 214/365

			12. Sudarytos ir teiktos Tarnybos internetinėje svetainėje paros vidutinio vandens lygio prognozės 72 val. išankstumu, prognozių pasitvirtinimas proc. – 88.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 92	
			13. Sudarytos ir teiktos trumpalaikės / ilgalaikės vandens debito prognozės, prognozių pasitvirtinimas proc. – 93 / 91.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 94/94	
			14. Užtikrintas nenutrūkstamas duomenų kaupimas automatinėse matavimo sistemose ir jų perdavimas į duomenų bazes, proc. nuo visų matavimų – 96.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 98	
			15. Sukurtas naujas meteorologinio radiolokatoriaus duomenų panaudojimo metodas, produkto skaičius – 1.	Tyrimų ir plėtros sk.	Darbas tęsiamas*	
			16. Perskaityta visuomenei paskaitų apie klimato kaitą ir hidrometeorologinius reiškinius, paskaitų skaičius – 15.	Visi padaliniai	Įvykdyta, paskaitų 15, interviu 207, radijas 522, TV 209	
			17. Atnaujintas LST EN ISO 9001:2015 sertifikatas, sertifikatų skaičius – 1.	Visi padaliniai	Įvykdyta, išduotas atnaujintas sertifikatas	
02.36.01.0 1.02	Tinkamai atstovauti Lietuvos	1. Dalyvauti tarptautinių hidrometeorolog	1. Užtikrintas bendradarbiavimas ir atstovavimas Lietuvos Respublikai 3-jose tarptautinėse organizacijose.	Administracija	Įvykdyta, 3	

interesus tarptautinėse hidrometeorolo ginėse organizacijose ir užtikrinti tarptautinių įsipareigojimų vykdymą	ijos organizacijų darbe, užtikrinant privalomų reikalavimų vykdymą.	2. Užtikrintas hidrometeorologinių duomenų apsikeitimas pagal tarptautinius įsipareigojimus ir bendradarbiavimo sutartis su kaimyninėmis valstybėmis, vykdymo proc. – 100.	Visi padaliniai	Įvykdyta, 100
		3. Dalyvauta kursuose Šiaurės ir Baltijos šalių sinoptikams „NOMEK-2018“.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta
		4. Dalyvauta Europos smarkių audrų laboratorijos eksperimente TestBed.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Nenuvykta, negautas rengėjų finansavimas
		5. Dalyvauta Europos sinoptikų bendradarbiavimo darbo grupės (WG CEF) darbe.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta
		6. Dalyvauta Šiaurės šalių meteorologijos tarnybų Tarybos (NORDMET) veikloje, NordNWP projekte.	Visi padaliniai	Įvykdyta
		7. Paruošta temperatūros, kritulių žemėlapiai ECSM (Europos klimato sistemos monitoringas), žemėlapių skaičius – 24.	Tyrimų ir plėtros sk.	Įvykdyta, 24
		8. Teikta informacija į Europos nacionalinių hidrometeorologijos tarnybų organizacijos (EUMETNET) perspėjimų sistemą MeteoAlarm, parų skaičius – 3.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 3

			9. Dalyvauta projekte „Pasaulio miestų orai“ – WWIS (World Weather Information Service). Sudarytos ir teiktos portalui sk.http://worldweather.wmo.int/ 5 parų orų prognozės Vilniui, Kaunui, Klaipėdai, Panevėžiui ir Šiauliams.	Prognozių ir perspėjimų	Įvykdyta	
			10. Parengti ir perduoti hidrologiniai duomenys tarptautinėms organizacijoms, institucijų skaičius – 5.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 5	
			11. Parengti ir pateikti vidutiniai mėnesio meteorologijos stočių duomenys Nacionalinės vandenų ir atmosferos administracijos (JAV) Nacionaliniam klimato duomenų centrui (NOAA), stočių skaičius – 5.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 5	
			12. Parengti ir pateikti kiekvieno mėnesio bendrojo ozono kiekio ir ultravioletinės Saulės spinduliuotės duomenys Pasaulio ozono ir ultravioletinės spinduliuotės duomenų centrui (WOUDC), stočių skaičius – 1.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 1	
2.36.01.01.03	Rengti ir teikti specializuotą (tame tarpe aviacinę) hidrometeorologinę informaciją.	1. Analizuoti hidrometeorologinę informaciją, rengti ir teikti užsakovams specializuotas prognozes,	1. Sudarytos ir teiktos ūkio subjektams pavojingų meteorologinių reiškinių prognozės ir perspėjimai, poreikio patenkinimas proc. – 98.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 100	
			2. Atliktas Tarnybos padalinių matavimo priemonių kalibravimas ir patikra, priemonių skaičius – 450.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 523	

		hidrometeorologinių stebėjimų duomenis.	3. Sudarytos ir teiktos paros vandens lygio ir traukūno prognozės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatorijai, poreikio tenkinimas proc. – 95.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 95	
		2. Atlikti hidrometeorologinės paskirties matavimo priemonių patikrą (kalibravimą).	4. Rengtos pažymos užsakovams apie šalies vandens telkinių hidrologinį režimą, meteorologines ir klimatinės sąlygas, laiku parengta pažymų, proc. – 100.	Visi padaliniai	Įvykdyta, 100	
		3. Teikti oro eismo, oro uostų tarnyboms, vežėjams oro susisiekimui vykdyti ir skrydžių įguloms informaciją apie esamas ir numatomas meteorologines sąlygas Lietuvos Respublikos teritorijoje ir skrydžių maršrutuose.	5. Sudarytos ir teiktos paros vandens temperatūros ir bangavimo prognozės Baltijos jūros Lietuvos priekrantei ir Kuršių marioms, poreikio tenkinimas proc. – 95.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 98	
			6. Sudarytos ledo susidarymo ir nuledėjimo datų prognozės Kuršių mariose, poreikio tenkinimas – 95.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta, 100	
			7. Sudarytos ir teiktos aerodromų prognozės (TAF) bei jų pataisos karinės ir civilinės aviacijos vartotojams, prognozių kiekis per parą – 20.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta	
			8. Dalyvauta tarpžinybinės darbo grupės, skirtos nacionalinio plano pereiti nuo oro navigacijos informacijos paslaugų teikimo (AIS) prie oro navigacijos informacijos vadybos (AIM), veikloje, skaičius – 3.	Tyrimų ir plėtros sk.	Nedalyvauta, nes AIM susitikimų neorganizuavo	

			9. Sudarytos aerodromams orlaivių tūpimo orų prognozės, prognozių periodiškumas – kas 30 min.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta	
			10. Sudarytos žemųjų lygių orų prognozės, prognozių skaičius per parą – 8.	Prognozių ir perspėjimų sk.	Įvykdyta	
			11. Atlikti meteorologinių elementų matavimai ir pateikti pranešimai tarptautiniuose oro uostuose, pranešimų periodiškumas – kas 30 min.	Stebėjimų sk.	Įvykdyta, 52560	

* Siekiant pagerinti labai mažos trukmės (iki 12-os valandų) orų prognozių kokybę, į skaitmeninius meteorologinius modelius planuota asimiliuoti Lietuvoje esančių meteorologinių radarų kritulių informaciją. Galimybei išsiaiškinti buvo atlikta radaro ir kritulmačių informacijos palyginimo studija (atlikti HARP verifikacijos modulio SAL skaičiavimai pagal Laukuvos ir Vilniaus radarų duomenis). Po atliktų skaičiavimų ir testavimų buvo padaryta išvada, kad meteorologinio radaro duomenų integravimo procesas kol kas nėra įmanomas. Skaičiavimai ir testavimai bus atnaujinti, kai bus pritaikyti nauji ir efektyvesni filtrai radaro „triukšmams valyti“.

Direktorius

Saulius Balys